

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра географії та природознавства

Проректор

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Шарин С.В.

25.11. 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В 71 Геоглобалістика

(шифр і назва навчальної дисципліни)

ОП «Географія»

спеціальність 106 «Географія»

10 «Природничі науки»

(галузь знань)

Факультет природничих наук

(назва факультету)

Робоча програма Геоглобалістика для студентів спеціальності 106 «Географія», за галуззю знань 10 «Природничі науки». „15” вересня 2020 р. – 15 с.

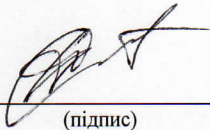
Розробники:

Сливка Р.Р., кандидат географічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри географії та природознавства

Протокол від “15” вересня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри
географії та природознавства

(підпис)

(Атаманюк Я.Д.)

“15” вересня 2020 р.

Схвалено науково-методичною радою факультету природничих наук.

Протокол від “23” вересня 2020 р. № 1

“23” вересня 2020 р.

Голова

(підпис)

(Атаманюк Я.Д.)

©Сливка Р.Р., 2020 рік

© ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет імені
Василя Стефаника, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 10 Природничі науки (шифр і назва)	Дисципліни вільного вибору студента	
		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Проект-презентація «Прояв глобальних проблем в Україні»	Спеціальність: <u>106 Географія</u> Освітня програма: <u>«Географія»</u>	Семестр	
Загальна кількість годин – 180		Сьомий	-
		Лекції	
		24 год.	-
		Практичні, семінарські	
		36 год.	-
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		120 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: екзамен	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 1:2

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування у студентів

грунтовних знань та фахових компетентностей для: самостійного здійснення науководослідної, освітньо-наукової, практичної діяльності з аналізу політико-географічних глобальних процесів та сучасних суспільних трансформацій; розуміння причиннонаслідкових зв'язків розвитку суспільства в епоху глобалізації та уміння використовувати набуті знання у професійній і соціальній діяльності.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Геоглобалістика» є:

- опрацювання з студентами питань, що стосуються головних наукових положень політико-географічної глобалістики, а саме: визначення геопросторових особливостей протікання базових глобальних процесів: демократизації, мілітаризації, політичної глобалізації, державотворення та формування наднаціональних інституційних утворень;
- вивчення методики обчислення індексів: миру, політичної глобалізації, демократизації; висвітлення сучасних процесів та тенденцій політико-географічної глобалістики у світі загалом та за окремими макрорегіонами зокрема, а також їхній вплив на політичні та соціально-економічні процеси в Україні.

Компетентності:

К І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів

- Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у

польових і лабораторних умовах.

Результати навчання:

- Пояснювати особливості організації географічного простору.
- Розуміння обумовленості якості, рівня і способу життя людських спільнот. особливостями просторової організації політичної, економічної, культурної та інших соціосфер.
- Поглиблені знання про принципи структурної й функціональної організації географічних (в т.ч. рекреаційних) об'єктів, явищ і процесів, професійне володіння методами систематизації, типології та класифікації.
- Застосовувати знання теоретичних і методологічних основ географічних наук для моніторингу і оцінки природних умов, порівняльно-географічного аналізу розвитку економіки, населення, соціальної сфери держав світу та України.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи геоглобалістики.

Тема 1. Етапи формування глобалістики. 1. Передумови формування глобалістики. 2. Тематика глобальних проблем людства у доповідях провідних вчених світу. 3. Роль географів у дослідженні глобального устрою і проблем світу.

Тема 2. Система глобального управління. 1. Сутність категорії «глобальне управління». 2. Типологія суб'єктів глобального управління. 3. Сучасні концепції глобального управління. 4. Антиглобалізм: витоки і прояви.

Тема 3. Типологія прогнозованого світового порядку. 1. Світовий порядок: поняття і геостратегія. 2. Однополюсний світ. 3. Двополюсний світ. 4. Багатополюсний світ.

Тема 4. Типологія країн світу за конкурентоспроможністю. 1. Міжнародні індекси конкурентоспроможності. 2. Україна в міжнародних індексах.

Тема 5. Типологія країн за відповідністю критерію стійкого розвитку. 1. ІРЛП 2. Світові екологічні індекси. 3. Індекс Ризиків країн світу. Методологія обрахунку.

Тема. 6. Поняття про глобальні проблеми. Класифікація глобальних проблем. 1. Еволюція уявлень про глобальні проблеми. 2. Сучасне трактування глобальних проблем.

Тема. 7. Глобальний індекс миру. 1. Індекс миролюбності країн світу. 2. Індекс розвитку людського потенціалу і його зв'язок із проблемою війни та миру. 3. Глобальні антивоєнні рухи: географія поширення.

Тема. 8. Географія збройних конфліктів та військові витрати країн. 1. Від мальтузіанства до неомальтузіанства. 2. Географи як ідеологи гегемонізму. 3. Географічні і культурні чинники конфліктів. 4. Політичний і економічний чинники конфліктів. 5. Закономірності поширення конфліктів і мілітаризму в світі.

Тема 9. Глобальна демографічна проблема. 1. Витоки проблеми. 2. Демогеографічні прогнози на XXI століття. 3. «Демографічний горб» країн, що розвиваються. 4. Проблема перенаселення і масових міграцій.

Тема 10. Глобальна проблема збереження здоров'я населення. 1. Еволюція та поширення інфекційних хвороб. 2. Історична географія пандемій. 3. Поширення пандемії COVID.

Тема 11. Глобальна проблема урбанізації. 1. Негативні сторони урбанізації. 2. Індекси міст світу за якістю життя. 3. Проблеми деурбанізації. 4. Псевдоурбанізація. 5. Гіперіндустріалізація міст.

Тема 12. Глобальні проблеми наркоманії та злочинності.

1. Географічні закономірності поширення соціальних негараздів. 2. Канали поширення нелегальної діяльності. 3. Функціональні центри світової злочинності. 4. Райони поширення вирощування наркотичних рослин.

Змістовий модуль 2. Основи сучасної регіональної геополітики.

Тема 13. Глобальна сировинна проблема.

1. Проблема дефіциту ресурсів у доповідях Римському клубу. 2. Сучасна видобувна промисловість світу і її інтегрованість у світові ринки. 3. Дефіцит паливних ресурсів. 4. Проблеми використання рудних корисних копалин. 5. Проблема вичерпання біологічних ресурсів.

Тема 14. Глобальна енергетична проблема.

1. Глобальні тренди у використанні енергії. 2. Криза традиційних джерел енергії. 3. Плюси і мінуси розвитку альтернативної енергетики. 4. Перспективи використання нових джерел енергії: від проєктів до практики.

Тема 15. Глобальна продовольча проблема.

1. Передумови недоїдання. 2. Географічні закономірності поширення проблеми голоду. 3. Чинники голоду. 4. Глобальна і національна продовольча безпека.

Тема 16. Глобальна проблема сталого розвитку.

1. Трансформація уявлень про сталий (стійкий) розвиток. 2. Захист довкілля і виклики національній безпеці. 3. Транскордонний характер екологічних проблем. 4. Екологічний слід. 5. Радикальний енвайроменталізм.

Тема 17. Глобальна проблема тероризму.

1. Тероризм як глобальна проблема. 2. Типи тероризму. 3. Типізація країн світу за рівнем терористичних загроз. 4. Закономірності виникнення і поширення тероризму в світі.

Тема 18. Глобальна проблема формування нового світового порядку.

1. Уявлення про світовий порядок. 2. Чому сучасний світ вважають «розхитаним»? 3. Яким бачать світ футурологи? 4. Глоболоція, локальна реакція на новий світовий порядок.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		П	Лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
<u>Змістовий модуль 1.</u> Теоретичні основи геоглобалістики.						
Тема 1. Етапи формування глобалістики.	10	2	2			6
Тема 2. Система глобального управління.	10	2	2			6
Тема 3. Типологія прогнозованого світового порядку.	10	2	2			6
Тема 4. Типологія країн	10	-	2			8

світу за конкурентоспроможністю.						
Тема. 5. Типологія країн за відповідністю критерію стійкого розвитку.	10	-	2			8
Тема. 6. Поняття про глобальні проблеми. Класифікація глобальних проблем	10	2	2			6
Тема. 7. Глобальний індекс миру.	10	2	2			6
Разом за змістовим модулем 1.	70	10	14			56
<u>Змістовий модуль 2.</u> Просторові прояви глобальних проблем.						
Тема. 8. Географія збройних конфліктів та військові витрати країн.	10	2	2			6
Тема 9. Глобальна демографічна проблема.	10	-	2			8
Тема 10. Глобальна проблема збереження здоров'я населення.	10	-	2			8
Тема 11. Глобальна проблема урбанізації.	10	2	2			6
Тема 12. Глобальні проблеми наркоманії та злочинності.	10	2	2			6
Тема 13. Глобальна сировинна проблема	10	-	2			8
Тема 14. Глобальна енергетична проблема.	10	2	2			6
Тема 15. Глобальна продовольча проблема.	10	2	2			6
Тема 16. Глобальна проблема сталого розвитку.	10	2	2			6
Тема 17. Глобальна проблема тероризму.	10	2	2			6
Тема 18. Глобальна проблема формування нового світового порядку	10	-	2			6
Разом за змістовим модулем 2	110	14	22			64
Усього годин за 7 семестр	180	24	36			120

5. Зміст лекційного матеріалу

№ з/п	Назва теми лекції	Зміст лекції
<u>Змістовий модуль 1.</u> Теоретичні основи геоглобалістики.		
1.	Тема 1. Етапи формування глобалістики.	1. Передумови формування глобалістики. 2. Тематика глобальних проблем людства у доповідях провідних вчених світу. 3. Роль географів у дослідженні глобального устрою і проблем світу.
2.	Тема 2. Система глобального управління.	1. Сутність категорії «глобальне управління». 2. Типологія суб'єктів глобального управління. 3. Сучасні концепції глобального управління. 4. Антиглобалізм: витоки і прояви.
3.	Тема 3. Типологія прогнозованого світового порядку.	1. Світовий порядок: поняття і геостратегія. 2. Однополюсний світ. 3. Двополюсний світ. 4. Багатополюсний світ.
4.	Тема. 6. Поняття про глобальні проблеми. Класифікація глобальних проблем.	1. Еволюція уявлень про глобальні проблеми. 2. Сучасне трактування глобальних проблем.
5.	Тема. 7. Глобальний індекс миру.	1. Індекс миролюбності країн світу. 2. Індекс розвитку людського потенціалу і його зв'язок із проблемою війни та миру. 3. Глобальні антивоєнні рухи: географія поширення.
<u>Змістовий модуль 2.</u> Просторові прояви глобальних проблем.		
6.	Тема. 8. Географія збройних конфліктів та військові витрати країн.	1. Від мальтузіанства до неомальтузіанства. 2. Географи як ідеологи гегемонізму. 3. Географічні і культурні чинники конфліктів. 4. Політичний і економічний чинники конфліктів. 5. Закономірності поширення конфліктів і мілітаризму в світі.
7.	Тема 11. Глобальна проблема урбанізації.	1. Негативні сторони урбанізації. 2. Індекси міст світу за якістю життя. 3. Проблеми деурбанізації. 4. Псевдоурбанізація. 5. Гіперіндустріалізація міст.
8.	Тема 12. Глобальні проблеми наркоманії та злочинності.	1. Географічні закономірності поширення соціальних негараздів. 2. Канали поширення

		нелегальної діяльності. 3. Функціональні центри світової злочинності. 4. Райони поширення вирощування наркотичних рослин.
9.	Тема 14. Глобальна енергетична проблема.	1. Глобальні тренди у використанні енергії. 2. Криза традиційних джерел енергії. 3. Плюси і мінуси розвитку альтернативної енергетики. 4. Перспективи використання нових джерел енергії: від проєктів до практики.
10.	Тема 15. Глобальна продовольча проблема.	1. Передумови недоїдання. 2. Географічні закономірності поширення проблеми голоду. 3. Чинники голоду. 4. Глобальна і національна продовольча безпека.
11.	Тема 16. Глобальна проблема сталого розвитку.	1. Трансформація уявлень про сталий (стійкий) розвиток. 2. Захист довкілля і виклики національній безпеці. 3. Транскордонний характер екологічних проблем. 4. Екологічний слід. 5. Радикальний енвайроменталізм.
12.	Тема 17. Глобальна проблема тероризму.	1. Тероризм як глобальна проблема. 2. Типи тероризму. 3. Типізація країн світу за рівнем терористичних загроз. 4. Закономірності виникнення і поширення тероризму в світі.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи геоглобалістики.		
1.	Тема 1. Етапи формування глобалістики.	2
2.	Тема 2. Система глобального управління.	2
3.	Тема 3. Типологія прогнозованого світового порядку.	2
4.	Тема 4. Типологія країн світу за конкурентоспроможністю.	2
5.	Тема. 5. Типологія країн за відповідністю критерію стійкого розвитку.	2
6.	Тема. 6. Поняття про глобальні проблеми. Класифікація глобальних проблем	2
7.	Тема. 7. Глобальний індекс миру.	2
<u>Змістовий модуль 2.</u> Просторові прояви глобальних проблем.		
8.	Тема. 8. Географія збройних конфліктів та військові витрати країн.	2
9.	Тема 9. Глобальна демографічна проблема.	2
10.	Тема 10. Глобальна проблема збереження здоров'я населення.	2
11.	Тема 11. Глобальна проблема урбанізації.	2
12.	Тема 12. Глобальні проблеми наркоманії та злочинності.	2
13.	Тема 13. Глобальна сировинна проблема	2
14.	Тема 14. Глобальна енергетична проблема.	2
15.	Тема 15. Глобальна продовольча проблема.	2

16.	Тема 16. Глобальна проблема сталого розвитку.	2
17.	Тема 17. Глобальна проблема тероризму.	2
18.	Тема 18. Глобальна проблема формування нового світового порядку	2

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи геоглобалістики.		
1.	Доповіді Римському клубові.	6
2.	Глобальні міжнародні організації.	6
3.	Світоглядна парадигма І. Валлерстайна.	6
4.	Динаміка України в сітових рейтингах конкурентоспроможності.	8
5.	Країни-прикладі сталого розвитку	8
6.	Прояви глобальних проблем в ЦСЄ	6
7.	Індекс миролюбності держав світу	6
Змістовий модуль 2. Просторові прояви глобальних проблем.		
8.	Аналіз бази даних «Конфлікт Барометр»	6
9.	Проблема біженців	8
10.	Географія пандемій	8
11.	Ризики в урбанізованому середовищі	6
12.	Географія соціальних негараздів України	6
13.	Сировинна проблема	8
14.	Глобальна енергетична проблема.	6
15.	Глобальна продовольча проблема.	6
16.	Глобальна проблема сталого розвитку.	6
17.	Глобальна проблема тероризму.	6
18.	Глобальна проблема формування нового світового порядку	6

8. Індивідуальні завдання

Проект-презентація «Прояв глобальних проблем в Україні» (за вибором здобувача освіти).

9. Система поточного та підсумкового контролю результатів навчання

Екзамен (7 семестр)

Поточне тестування та контроль самостійної роботи			Екзамен	Сума
Тестове опитування за лекційним матеріалом та оцінки за практичні роботи	Контроль самостійної роботи	Контроль індивідуальної роботи	Контроль тестів	
40	5	5	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Основна:

1. Гелд Д. Глобалізація/антиглобалізація / Д. Гелд, Е. Мак-Грю. — К. : КІС, 2004. — 180 с.
2. Глобалізація світового господарства: геопросторових вимір : монографія / О. О. Любіцева [та ін.]. — К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2010. — 160 с.
3. Глобальні зміни світу — 2025 : доповідь Національної розвідувальної ради США / [пер. з англ.]. — Львів : Літопис, 2010. — 188 с.
4. Книш М. М. Глобальні проблеми людства : навч. посібник / М. М. Книш, Л. І. Котик. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. — 330 с.
5. Книш М. М. Політико-географічна глобалістика : навч. посібник / М. М. Книш, Л. І. Котик. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. — 484 с.

6. Книш М. М. Політико-географічна глобалістика : навч.-метод. посібник для самост. роботи студентів / М. М. Книш, Л. І. Котик. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. — 138 с.

7. Кравчук Н. Я. Дивергенція глобального розвитку : сучасна парадигма формування геофінансового простору / Н. Я. Кравчук. — К. : Знання, 2012. — 782 с.

Допоміжна:

1. Цілі розвитку тисячоліття [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.un.org.ua/ua/millennium-development-goals>. Режим доступу : <http://www.sipri.org/yearbook/2013/files/SIPRIYB13UKR.pdf>.

2. Brookings Institution [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.brookings.edu>.

3. Clinton Global Initiative [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.clintonfoundation.org>.

4. Food and Agriculture Organization UN [Electronic resource]. — Mode of access : www.fao.org.

5. Freedom House [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.freedomhouse.org>.

6. Global Footprint Network [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.footprintnetwork.org/en>.

7. Heidelberg Institute for International Conflict Research [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.hiik.de/en>.

8. Human Development Reports, 2014 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-report-2014>.

9. Institute for Economics and Peace [Electronic resource]. — Mode of access : <http://economicsandpeace.org>.

10. KOF Index of Globalization, 2015 [Electronic resource]. — Mode of access : http://globalization.kof.ethz.ch/media/filer_public/2015/03/04/rankings_2015.pdf.

11. Numbeo [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.numbeo.com>.

12. Open Society Foundations [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.opensocietyfoundations.org>.

13. Rape statistics [Electronic resource]. — Mode of access : http://en.wikipedia.org/wiki/Rape_statistics.

14. Stockholm International Peace Research Institute [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.sipri.org>.

15. The Club of Rome [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.clubofrome.org>.

16. The UN Refugee Agency [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.unhcr.org>.

17. UN Development Programme [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.unaids.org.ua/en/agency/undp>.

18. United States Agency for International Development [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.usaid.gov>.

19. World Atlas of Epidemic Diseases [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.limbicweb.com/e-books/world-atlas-of-epidemic-diseases-arnold-publication>.

20. World Hunger and Poverty Facts and Statistics, 2015 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.worldhunger.org>.